

Для регуляції гомеостазу кальцію важливим органом являється кишковик, оскільки там відбувається всмоктування кальцію і цьому сприяє дія активованого D₃ транспортного білка, а висока концентрація фосфору в кишковику, навпаки, гальмує цей процес. Ентеральне надходження кальцію значно знижується з віком. В ниркових каналцях іони кальцію в нормі майже повністю всмоктуються, що має важливе значення для попередження утворення кристалів. Важливим чинником, що викликає порушення гомеостазу кальцію і фосфору, є підвищена потреба в кінці вагітності і під час лактації [1, с.322].

На відміну від кальцію регуляція гомеостазу фосфору здійснюється в основному нирками, але в залежності від гомеостазу кальцію. Використання кальцію і фосфору з кісток при гострій потребі в кальції приводить до посиленого виділення фосфору нирками.

Порушення обміну в кістковій тканині і мінерального обміну можуть бути гострі і хронічні. Гострі порушення мінерального обміну проявляються гіпокальцемією, яка частіше зустрічається у жуйних тварин.

Хронічні порушення обміну кальцію і фосфору відображаються, як правило, на кістках. Тільки в поєднанні з надмірною гіпокальцемією вони можуть привести до короточасних гострих нейрому'язових порушень. Хронічні розлади проявляються остеомаліцією, рахітом, фіброзною остеодистрофією, остеосклерозом, остеопорозом. При всіх цих захворюваннях відбуваються виражені деформації кісток з розтягненням окістя. Обумовлені цим болі проявляються у вигляді генералізованих неспецифічних порушень рухомості і, в залежності від переважання місцевих процесів, кульгавістю. При остеопорозі розвивається схильність до переломів. За виключенням остеопорозу, при решті захворювань активність остеобластів і заміщення кісткової тканини і її мінералізація підвищується, що можна встановити по високій активності в плазмі лужної фосфатази. Це приводить до сповільнення росту.

На ранній стадії аліментарно обумовлені порушення мінерального обміну лікують, коректують вміст мінеральних речовин в кормі.

При хронічних змінах кісток лікування мало ефективно.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Клаус Бикхардт Клиническая ветеринарная патофизиология. М.: Аквариум, 2001. 400 с.
2. Мазуркевич А.Й., Урбанович П.П., Василик Н.С. Патологічна фізіологія і патологічна анатомія тварин /за ред. А.Й. Мазуркевича. Підручник. Вінниця: Нова Книга, 2008. 344 с.
3. URL:<http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/>
4. URL:<https://studfile.net/preview/5650831/page:4/>

УДК 636.09:179.7

КОШОЛАН Н.О., студентка

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

БІОЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЕВТАНАЗІЇ

Деякі люди завжди кажуть що вони живуть стільки скільки їм відведено Господом Богом, коли хтось помирає не своєю смертю вони кажуть що так хотів Господь, але особисто я в це не вірю, я вірю що від нас залежить наше життя. Від нас та щасливого випадку. Дуже часто ми і самі винні у своїх проблемах, але є ті хто не може повністю відповідати за своє життя: це діти та тварини. І якщо з дітьми зрозуміло ними опікуються старші люди, поки вони самі не будуть взмозі цим займатись, ну а тварини? Вони не зможуть самі за себе відповідати, самі себе прогодувати. Коли ми беремо тваринку в свою сім'ю ми даємо негласну обіцянку захищати та доглядати цю тваринку. Від нас буде залежити що вона буде їсти, в яких умовах жити, від нас залежить її здоров'є та скільки вона проживе...

У ветеринарній медицині є термін «евтаназія», що він означає спитаєте ви? Евтаназія буквально означає «добру смерть», а евтаназія для тварин — міри зі швидкісного та в ідеалі безболісного переривання біологічних процесів в організмі [1].

Ще до вступу до університету, і навіть до своїх думок про навчання на ветеринара, я чула багато думок про евтаназію. Деякі люди вважають це гуманно, деякі навпаки, хтось каже що це вбивство і ті хто евтанізують тварину вбивці, а хтось немає нічого проти і сам приходить евтанізувати своїх тваринок – навіть здорових. Попрацювавши деякий час в клініці я зрозуміла наскільки все ж таки це питання є важливим у нашому суспільстві. Тому хочу сьогодні обговорити цю тему з вами.

Евтаназія тварин може бути необхідною з різних причин. Основна причина - це здоров'я тварини. Якщо тварина страждає від хвороби або травми, і лікування не є ефективним або може призвести до погіршення стану тварини, то евтаназія може бути найбільш гуманним виходом з ситуації.

Іншою причиною є надлишковість тварин у притулках або у власника. Якщо притулок або власник не може доглядати за твариною, евтаназія може бути необхідною, щоб запобігти стражданню тварини, її утриманню в негідних умовах або поширенню захворювань.

Нарешті, евтаназія може бути необхідною в екстрених ситуаціях, наприклад, якщо тварина агресивна та становить загрозу для людей або інших тварин.

В будь-якому випадку, рішення про евтаназію тварини має бути прийняте з урахуванням всіх можливих факторів та під контролем кваліфікованого ветеринара.

Що ж таке евтаназія та коли її застосовують ми з вами розібрались, тому пропоную розглянути кілька випадків.

1) Мій особистий випадок. Кішочці робили кастрацію під час якої лікар зачепив нерв, наступні кілька днів задня ліва кінцівка просто тягнулась за кішкою. Звернувшись до декількох лікарів всі розводили руками, а один взагалі сказав що це її подерли собаки і їй вже не допомогти і почав без нашого дозволу готувати препарати для евтаназії, і навіть через кілька днів після того як ми пішли звідти до нас дзвонила адміністратор клініки та наполегливо пропонувала повернутись та все ж таки провести евтаназію від котрої ми кожен раз відмовлялись. Прошло менше тижня з моменту як киця почала страждати, вона не відчувала кінцівку від слова зовсім, увесь час її нализувала до крові, але в неї були шанси на життя. Тому знайшовши лікаря в м. Одеса ми поїхали до нього та провели операцію кішці. Місяць вона була дуже незграбна (все таки апарат Ілізарова заважав їй, так само як і 12 металевих спиць у нізці), але пізніше його зняли і кішочка вже 5 років чудово себе відчуває та нормально ходить. Я вважаю що в той час ми правильно поступили що дали їй шанс на життя, а не обірвали його, як нам пропонували не один раз. А як би ви вчинили в цій ситуації? Подумайте а в кінці хто схоче скаже свою думку.

2) Інший випадок стався не так давно, поступила собачка з отруєнням крисиною отрутою, який вона з'їла майже два тижні назад. Як вона цей час жила? Жахливо скажу я вам, двічі інший лікар лікував її від бабезіозу навіть не подумавши що собачка може почувати себе погано не від цього. На момент коли ця собачка потрапила до нас вона вже була ледь жива, але власниця наполегливо хотіла її лікувати, тому ми робили усе можливе щоб якось їй допомогти, хоча кілька разів все ж таки перепитували можливо вона все таки погодиться на евтаназію. Через кілька днів на ранок вона вже ледь дихала, увесь час з неї витікали згустки з кров'ю але власниця все рівно відмовлялась від евтаназії. Ви спитаєте що було далі? Собака загинула через кілька годин на руках власниці котра потім ще кілька годин сиділа плакала та звинувачувала себе в тому що відмовилась від евтаназії та її улюбленець загинув в муках. Я вважаю що цій собачці вже нічого не допомогло б, тому через кілька днів коли лікування не приносило позитивної динаміки було б краще її евтанузувати, щоб тваринка заспокоїлась та спокійно померла, а не страждаючи, можливо на той момент в нас було недостатньо софтвера для того щоб краще пояснити людині про те що краще буде провести евтаназію. Але завдяки таким випадкам ми вчимося та підвищуємо

свою кваліфікацію і якщо колись трапиться схожий випадок ми вже будемо працювати по іншому.

3) Третій випадок був буквально майже одночасно з минулим звернулись власники котика котрому було вже 14 років, зробивши всі аналізи та додаткові дослідження поставили діагноз Хронічна ниркова недостатність, кіт був вже у дуже поганому стані та ми відразу сказали власникам про те що лікування не буде давати позитивної динаміки і можлива тільки підтримуюча терапія або евтаназія. Кілька днів котик пробув у клініці на стаціонарному утриманні, але легше йому не ставало після чого ми ще переговорили з власники та вони все ж таки прийняли рішення що евтаназія буде більш доречна.

Евтаназія тварин є важливою темою для обговорення та розуміння, оскільки вона пов'язана з багатьма етичними, науковими, моральними та правовими питаннями. У багатьох випадках евтаназія може бути необхідна для зменшення кількості тварин, особливо у випадку, коли тварина перебуває в невиліковному стані або має важкі захворювання.

Також евтаназія може бути корисна для тваринницьких закладів, що забезпечують безкоштовно тимчасове місце перебування для безпритульних тварин (тобто притулки). У таких закладах часто немає достатньої кількості ресурсів для догляду за тваринами, які перебувають у важкому стані. У таких випадках евтаназія може бути найбільш гуманним виходом із ситуації.

Однак, евтаназія тварин також може бути об'єктом контрверсій. Дехто стверджує, що вона є жорстокою та неправильною, оскільки тварина має право на життя. Інші стверджують, що вона є гуманним виходом із ситуації, що дозволяє позбавити тварину від наступної болі.

У остаточному підсумку рішення про евтаназію тварин повинне бути зроблено з урахуванням усіх факторів, включаючи етичні, наукові, моральні, соціальні та правові аспекти. Прийняття відповідного рішення може бути складним завданням, після чого воно повинно призвести до інтересу тварин, людей та загальної громадської безпеки.

Особисто я вважаю що ГУМАННА евтаназія має місце в нашому житті. А як ви відноситеся до евтаназії?

УДК 636.09:614.253

ДЕРБІНЬОВА А.О., студентка

Науковий керівник – **КОЗІЙ В.І.**, д-р вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ВЗАЄМОВІДНОСИНИ ЛІКАРЯ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА ВЛАСНИКА ТВАРИНИ

Я вибрала дану тему, бо вважаю, що кожен лікар ветеринарної медицини має вправно знаходити спільну мову з власниками тварин. Ця тема є не просто важливою, а надзвичайно важливою по тій простій причині, що ми, лікарі, можемо уникнути багатьох проблем, якщо вміло пояснювати власникам всю необхідну інформацію та її важливість для них та їхнього улюбленця.

Власники тварин бувають самі різні, всі вони по своєму ставляться, як до своїх тварин, так і до людей, що займаються їх лікуванням, тобто лікарів. Тому одного стандартного підходу до кожної людини знайти неможливо, адже всі ми різні. Всі по своєму переживають хвилювання, гнів, а то і втрату улюбленця. Тому лікарю ветеринарної медицини потрібно вміти знайти контакт з людиною будь якого типу.

На мою думку у взаємовідносинах ветеринарної лікар - клієнт (власник тварини) мають значення дві сторони, але однозначно лікар повинен бути більш лояльний. Тобто можемо розглянути деякі моменти, наприклад: чесність, довіра, відповідальність.